

**Телеарналарда
«Есірткісіз болашақ!» деген
жобаны жүзеге асыру**

Бағдарламаның мақсаты:

- Есірткі заттарының, ішімдік ішу мен темекі тартудың, нашақорлықтың жас ағзаға тигізер зиянды әсері, өкінішке ұрындырар, келешек өмірлеріне келтірер кесапаты туралы түсінік беру. Ғасыр дертіне айналып отырған кеселдің залалын жан-жақты меңгерту.
- Зиянды әдеттерден аулақ болып, өзін де, өзгені де зиянды әдеттердің қасіретінен қорғай білуге, салауатты өмір сүруге тәрбиелеу. Нашақорлықтың алдын алу.
- Оқушылардың бойында салауатты өмір салтын берік қалыптастыру, жеке тұлғаның санасын дамыту, өмірге деген көзқарастарын қалыптастыру.

Бағдарламаның міндеті:

1. Бұл заттардың адам организміне нақты әсер етуі туралы жастарды ақпараттандыру;
2. Есірткілердің адамды өлтіретін у болып табылатынын ескеріп, дұрыс таңдау жасауға түрткілеу (мотивациялау);
3. Жастардың бұл әлемде өзін табуына көмектесу.

Кеш қонақтары: мектеп психологы, жастар денсаулық орталығының психологы, облыстық наркология орталығының дәрігері, аймақтық дәрігер

“Есірткісіз болашақ” бағдарламасында талқыланатын сұрақтар:

1. Есірткі туралы ақпарат
2. Есірткі немен қауіпті?
3. Адамдар нашақорлыққа не себепті барады?
4. Есірткінің адам ағзасына зияны қандай?
5. Есірткінің соңы немен аяқталады?
6. Есірткіге тәуелді адамдарға қандай көмек көрсетіледі?
7. Нашақорлықты алдын - алу жолдары

Есірткі - грек тілінде «ұйқы» мағынасын білдіретін «narke» сөзі ағылшын тілінде «narkotik» деген сөзге айналып, ұйықтату, жансыздандыру, сезімсіздендіру деген мағынаны білдіреді. Жалпы айтқанда есірткі заттары деп жансыздандыру ерекшелігіне ие болатын заттарды айтамыз.

Есірткі немен қауіпті?

- Ең бірінші есірткі заттары тәуелділік тудырады
- Психикалық ауытқулар пайда болады
- Нашақорлық- бұл ми, жүрек, бауыр, ішкі ағзаларды ауыр зақымдайтын кесел.
- Нашақорлық – бұл біздің ата- аналарымздың, бауырларымыздың көз жасы
- Нашақорлық – бұл қылмысқа апаратын тіке жол

Есірткі қолданудың себептері:

- ❑ Білімсіздік: есірткінің қаншалықты қауіпті екендігін білмеу.
- ❑ Қызығу: қызығушылықтың туындауына көбінесе айналасындағылар мен бұқаралық ақпараттар себеп болады.
- ❑ Ойын-сауық орындары: дискотека және басқа да ойын сауық орындары.
- ❑ Қысым: жаман достардың қысым жасауы.
- ❑ Әуестік: бір рет көрейін, сосын тастаймын деп ойлау. Бір рет немесе екі-ақ рет көрудің өзі адамды қайтпас жолға салуға жеткілікті болады.
- ❑ Мода: айналасындағыларға еліктеу
- ❑ Әлеуметтік-экономикалық жағдайдың төмендігі
- ❑ Отбасы мүшелерінің бірі арақ-шарап ішуі немесе есірткі қолдануы

Есірткінің адам ағзасына зияны

Зат алмасу процесіне араласып, есірткі ең алдымен, мидың жасушаларын өлтіреді, бұл адамның белсенділігін төмендетіп, селсоқтыққа әкеледі.

Иммундық жүйе зардап шегеді. Сондықтан адам ағзасы түрлі инфекциялық ауруларға қарсы тұра алмайды.

Тіс бұзылады

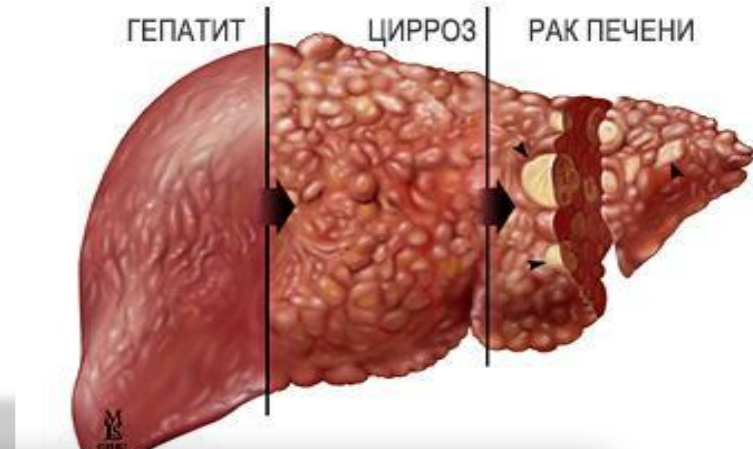

Тамырлар сырқаттанады

Тамырға жіберлетін есірткі пайдалану нәтижесінде тек психика, жүрек-қан тамырлы және жүйке жүйесі емес, бауыр, бүйрек те зардап шегеді ауруға қарсы тұру мүмкіндіктері нашарлайды, тіс бұзылады, тамырлар сырқаттанады, белсіздік дамиды, ақыл-ой деңгейі төмендейді.

Есірткі обырдың, асқазан жарасының пайда болуына итермелейді. Ең ауыр, қауіпті және емделуі қиын нашақорлық түрі апиын нашақорлығы. Ортақ шприц қолдану салдарынан ЖИТС/ СПИД/ және вирусты гепатит, сифилис ауруларын жұқтыру қаупі ұлғаяды.

Есірткінің соңы немен аяқталады?

Есірткі пайдаланатын адамдарда ерте өлімнің қаупі бар. Нашақор адамның өмірінің орташа ұзақтығы - есірткі пайдалана бастаған соң 5 жыл. Нашақорлық – бұл қылмысқа апаратын тіке жол.

Нашақор адамдар дер кезінде ем алмаса аяқ-қолының гангренасы дамып, соңында мүгедек болып қалу қаупі бар және де ВИЧ-инфекциясының негізгі берілу жолдары болып табылады.

ГАНГРЕНА НОГИ У НАРКОМАНА

Есірткіге тәуелді адамдарға қандай көмек көрсетіледі?

Нашақорлықпен ауыратын адамдарға медико-әлеуметтік көмек көрсетіледі. Қазіргі таңда нашақорлықпен ауыратын адамдарға арналған наркологиялық орталықтар бар. Наркологиялық орталықтар нашақорлықпен ауыратын адамдарға тегін психологиялық және медициналық көмек көрсетеді. Нашақор адамдарды жасырын диспансерлік есепке ала отырып, сол ұйымдар науқастарға емдеу жұмыстарын жүргізеді.

Егер Сіздің жақын адамыңыз наркотикалық заттарды қабылдайды деп ойласаңыз, дереу маман кеңесіне жүгініңіз. Себебі, нашақорлықты ерте кезеңдерінде анықтап емдеу жұмыстарын жүргізсе, нәтижесі әлдеқайда оңай және тиімді болып табылады. Нашақор адамдар тез тозып, өмірге деген қызығушылығы жоғалады сондықтан, отбасы мүшелері дер кезінде көмек көрсете алмаса нәтижесі қайғылы болады.

Наркологиялық орталық

Нашақорлықты алдын - алу жолдары

Нашақорлықтың алдын - алу шаралары мынадай:

- ағартушылық
- психологиялық
- әлеуметтік.

- Біріншісінде есірткілердің зияны, оларды қолданудың организмге тигізер зардаптары туралы айтылады.
- Психологиялық шараларға тәуелді адамдардың мінез-құлқы, есірткі тұтынуға итермелейтін ерекшеліктер және оларды түзету, ұтымды достық қатынасты құру жөнінде әңгіме жүргізіледі.
- Әлеуметтік профилактика жастарға қазіргі заманғы қоғамда өз орнын табуды, оларды қарым-қатынас ептіліктеріне және саламатты өмір салты принциптеріне үйретуді көздейді.

Ата- аналар балалардың, жастардың тәрбиесіне жіті мән беру қажет. Жастар барлық проблемаларын алдымен ата-анасына айта алатындай арада жақындық болуы керек.

Мектеп мұғалімдері, мектеп психологтары, жастар денсаулық орталығының психологтары балаларды, жастарды нашақорлықтан сақтау үшін көптеген жұмыстар жүргізу қажет.

Есірткі заттарды тұтынуды алдын-алу үшін жаднама, брошюралар шығарылуы қажет.

 Естеріңізде болсын, есірткінің кез-келгені сіздің көңіл-күйіңізді уақытша ғана көтереді. Көбінесе есірткі адамды депрессияға ұшыратып, бойында қорқыныш сезімін туғызады.

